

Seat No. : _____

NN-101

November-2013

M.Com. (Sem.-III)

503 : Management Control System

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) સંચાલન અંકુશ વ્યવસ્થા એટલે શું ? સંચાલન અંકુશ વ્યવસ્થાનું મહત્વ વિગતે સમજાવો. 7
What is Management Control System ? State its importance in detail.

અથવા/OR

સંચાલન અંકુશ વ્યવસ્થાના મહત્વનાં લક્ષણો (features) ચર્ચા કરો.

Discuss the important features of Management Control System.

- (B) ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે બે) 4

Write in brief : (Any two)

- (1) સંચાલન અંકુશ વ્યવસ્થાની પદ્ધતિઓ જણાવો.

State the methods of Management Control System.

- (2) અંકુશ વ્યવસ્થાના ઘટકો જણાવો.

State the elements of Control System.

- (3) અવૈધિક અંકુશ પ્રક્રિયા એટલે શું ?

What is informal Control Process ?

- (C) એક બે વાક્યમાં ઉત્તર લખો. 3

Answer in **one** or **two** lines :

- (1) સ્વયં-નિયંત્રણ એટલે શું ?

What is Self Control ?

- (2) સામાજિક નિયંત્રણ એટલે શું ?

What is Social Control ?

- (3) સંચાલન નિયંત્રણની કોઈ એક મર્યાદા જણાવો.

State any one limitation of Management Control.

2. (A) સંચાલન-નિયંત્રણ વ્યવસ્થા અંગેનો સાયબર નેટિક અભિગમ સમજાવી તેના લક્ષણો જણાવો. 7
What is Cybernetic Approach in Management Control System ? State its characteristics.

અથવા/OR

વૈધિક અને અવૈધિક અંકુશ પ્રક્રિયા વિગતવાર સમજાવો.

Discuss the Formal and Informal Control processes in detail.

(B) ટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે બે) 4

Write in brief : (Any two)

(1) અંકુશ પ્રક્રિયા એટલે શું ?

What is Control Process ?

(2) અંકુશ પ્રક્રિયામાં માહિતી સંચારનું માળખું જણાવો.

State the Communication Structure in Control Process.

(3) અંકુશ પ્રક્રિયામાં માહિતી પ્રાદ્યૈગીકરણ (ઈન્ફરમેશન ટેકનોલોજી)ની અસર બતાવો.

State the impact of Information Technology on Control System.

(C) એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો : 3

Answer in **one** or **two** lines :

(1) સંચાલન અંકુશ એટલે શું ?

What is Management Control ?

(2) પ્રબંધકીય માળખું એટલે શું ?

What is Organizational Structure ?

(3) અંકુશ પ્રક્રિયાની એક વ્યૂહરચના જણાવો.

State one of the strategy for Control Process.

3. (A) ‘સફળ ચલોની ચાવી’ ખ્યાલ સમજાવો તથા ચલોની ચાવીના પ્રાપ્તિસ્થાનોની ચર્ચા કરો. 7

Explain the concept of Key Success Variable. Discuss the sources of Key Variables.

અથવા/OR

સંપૂર્ણ ગુણવત્તા અંકુશના મુખ્ય સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો.

Discuss the main principles of Total Quality Management.

(B) ટૂંકમાં જવાબ આપો : (ગમે તે બે) 4

Write in brief : (Any two)

(1) સંસ્થાકીય સંસ્કૃતિ એટલે શું ?

What is Corporate Culture ?

(2) TQMનો અર્થ લખો.

What is TQM ?

(3) અંકુશના માપદંડો કયા છે ?

What are Control Indicators ?

(C) જોડકાં ગોઠવો :

3

Match the following :

ઉદ્યોગ Industry	ઉપયોગમાં લેવામાં આવતી ચલોની ચાવી Used Key Variable
(1) એરલાઈન્સ Air Lines	(a) પ્રાપ્ય કલાકો Available hours
(2) કોલેજ College	(b) બેઠક ક્ષમતા/બળતણ ખર્ચ Capacity Seats/Fuel Cost
(3) હોસ્પિટલ Hospital	(c) વ્યવહારોની સંખ્યા Number of Transactions
(4) હિસાબી પેઢી Accounting firm	(d) સ્વીકાર/મળેલ દરખાસ્ત Acceptance/Offer made
	(e) ઉપલબ્ધ પથારી/રોકાયેલ પથારી Available Beds/Bed Occupy

4. (A) એડેપ્ટીવ સંસ્થા એટલે શું ? આવી સંસ્થા બનાવવા માટે કયા મુખ્ય ઘટકો ધ્યાનમાં રાખવા પડે તેની ચર્ચા કરો. 7

What is an Adaptive Organization? Explain the major elements to be considered for designing an Adaptive organization.

અથવા/OR

‘મેટ્રીક્ષ માળખાના ઉદ્ભવ’ અંગે નોંધ લખો.

Write a note on Evolution of the Matrix Structure.

(B) નીચેના પદો એડેપ્ટીવ અંકુશના સંદર્ભે સમજાવો. (ગમે તે બે) 4

Give meaning for terms related to Adaptive Control : (Any two)

(1) વ્યૂહરચના

Strategy

(2) માળખું

Structure

(3) અંકુશ

Control

(C) એક-બે વાક્યમાં જવાબ લખો. 3

Answer in **one** or **two** lines :

(1) સંચાલન નિયંત્રણ અંકુશના નિયંત્રક એટલે શું ?

What is Controller in Management Control System ?

(2) નિયંત્રકની કોઈપણ બે જવાબદારીઓ જણાવો.

State any two liability of Controller.

(3) ગતિશીલ અંકુશ પ્રક્રિયા એટલે શું ?

What is Dynamic Control Process ?

5. (A) બહુરાષ્ટ્રીય નિગમો દ્વારા વિદેશી રોકાણ યોજનાનું વિશ્લેષણ સમજાવો. 7
Explain the analysis of foreign investment Project by Multinational Corporations (MNCs).

અથવા/OR

સંસ્થાકીય સંસ્કૃતિ એટલે શું ? સાંસ્કૃતિક જાળાના વિવિધ ઘટકો સમજાવો.

What is an Organizational culture ? Explain different elements of the Cultural web.

- (B) ટૂંકમાં જવાબ આપો. (ગમે તે બે) 4

Write in brief : (Any two)

- (1) વ્યૂહાત્મક અંકુશ એટલે શું ?

What is Strategic Control ?

- (2) 'ફેરબદલી કિંમત' એટલે શું ?

What is Transfer Price ?

- (3) માનવ સંશાધન હિસાબો એટલે શું ?

What is Human Resource Accounting ?

- (C) એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો. 3

Answer in **one** or **two** lines :

- (1) સેવા સંસ્થાનોમાં અંકુશ એટલે શું ?

What is Control in Service Organization ?

- (2) નાણાકીય સંસ્થાનો એટલે શું ?

What is Financial Institutions ?

- (3) ફેરબદલી કિંમતની પદ્ધતિઓ જણાવો.

State the method of Transfer Price.